

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Saare Rannarahva Selts
Sõrve mnt 32
93201 Saaremaa vald, Salme alevik
Saare maakond

Teie: 28.06.2024 nr 6/Elering k

Meie: 12.11.2024 nr 16-7/24-06603-029

**Vastuskiri Saare Rannarahva Selts MTÜ
arvamusele Elering AS-i Eesti-Läti 4.
ühenduse hoonestusloa taotluse osas**

Esitasite 29.06.2024 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) kirjaga nr 6/Elering k arvamuse Elering AS-i hoonestusloa taotlusele Eesti-Läti 4. ühenduse 330 kV merekaabli rajamiseks.

Olete seisukohal, et sedavõrd suure keskkonnamõjuga rajatist ei ole mõistlik planeerida Läänemerre ega ka sellega seonduvaid hiiglaslikke ülekandeliine Saaremaale ning Sõrve poolsaarele ning hoonestusloa menetlus tuleks jätta algatamata. Tõite välja, et suures osas on kõnealune plaan tingitud kavatest ekspordida Eesti territoriaalmerre kavandatavate meretuuleparkide toodangut Euroopasse. Olete veendunud, et nii plaanitud meretuuleparkide, kui ka kaabliliinide rajamine Eesti jaoks üledimensioneeritud, põhjendamatult koormav riigieelarvele, kahjulik Saaremaa ja Sõrve elanikkonna sotsiaalmajanduslikule olukorrale ning kogu Lääne-Eesti looduskeskkonnale.

Elering AS on esitanud hoonestusloa taotluse seoses Eesti-Läti neljanda elektriühenduse mereosaga, mis asetseb Saaremaa ja Läti vahel ning taotleb hoonestusloa vaid merekaabli osale, mida ei kata Vabariigi Valitsuse 15.02.2024 korraldusega nr 39 algatatud Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneering. Kavandatud on, et antud hoonestusloa mere- ja maismaaühenduse dikteerib algatatud riigi eriplaneering. Riigi eriplaneeringu käigus koostatakse keskkonnamõtjude strateegiline hindamine (KSH) keskkonnamõtjude hindamise (KMH) täpsusega, kus muuhulgas selgitatakse välja mõjud Saaremaa ja Sõrve poolsaare sotsiaalmajanduslikule ning looduskeskkonnale.

Elering AS kavandab Eesti-Läti neljandat elektriühendust, mis tagab süsteemi stabiilsuse ja muuhulgas aitab vähendada ülekoormust ja sellest tulenevaid hinnakõikumisi. Välisühendusi on mõistlik rajada läbi merevõrgu suuremahulise taastuenergia tootmise asupaikadest. Hajusate tarkade elektrivõrkude tehnoloogia loob eeldused kogu Eestit katva energia väikese, keskmise suurusega ja suurtootjate võrgustiku väljakujunemiseks.

Hoonestusloa menetluse esemeks olev merekaabel ei ole seotud ühegi elektritootja või tarbijaga, vaid kogu elektri ülekandevõrgu täiendava välisühenduse loomisega. Täiendavate välisühenduste vajalikkuse on toonud riik välja kehtivas üleriigilises planeeringus „[Eesti 2030+](#)“. Eraldi on Eesti-Läti neljandat ühendust ning Saare varustuskindluse parandamise vajadust kirjeldatud ka üleriigilise planeeringu „[Eesti 2050](#)“ lähteseisukohtades. Peale selle näeb ühendust ette ka „[Energiamajanduse arengukava aastani 2030](#)“, kus kirjeldatakse Eesti

elektri ülekandesüsteemi muutmist senistelt idaläänesuunalistelt voogudelt ringi põhjalõunasuunalistele voogudele, mis tähendab täiendavat ülekandevõimsuste vajadust. Täiendavalt on Eesti-Läti 4. ühendus arvatud ka TEN-E regulatsioonijärgsesse Euroopa ühishuvi projektide (*PCI – Projects of Common Interest*) nimistusse. Kõik eelmainitu näitab suurt Eesti ja ka Euroopa Liidu avalikku huvi antud täiendava ülekandeliini vastu.

Rajatav elektriliin loob Lääne-Eestis ning saartel võimalused suuremaks elektritarbimiseks ning tootmiseks, mis on eelduseks majandusarengule. Täiendavate võimaluste loomine võib olla hetkel langevas trendis liikuvat Saaremaa 2022–2052 rahvastikuproгноosi põhistsenaariumit muutev. Planeeritud on uue liiniga täiendav ühendus Saaremaa olemasolevasse elektrivõrku, luues ringliini, mis tõstab oluliselt Saaremaal kõrgepingeliinide varustuskindlust. Kogu Eesti-Läti 4. elektriühendus planeeritakse rajada sarnasel läbilaskevõimel nagu hetkel olemasolevad kolm ühendust ning tegemist ei ole üledimensioneeritud elektripaigaldisega. Seega toetab liini rajamine ka Saaremaa kohalikke huvisid.

Hoonestusloa menetlustega koos algatatakse keskkonnamõju hindamised. Keskkonnamõju hindamiste käigus viiakse läbi keskkonnauuringud, tegemaks kindlaks kas ja kuidas on kõige keskkonnasõbralikum rajada merre täiendav ühendus Eesti ja Läti vahel. Eestis ja ka Saaremaal on sarnaseid meres paiknevaid kaableid rajatud, seega teave sarnase taristu kohta on olemas ja vajadusel teostatakse täiendavad uuringud ning välitööd.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liina Roosimägi

ehituse tegevusõiguse talituse juhataja

Camilla Kastein +372 667 2065

camilla.kastein@ttja.ee

Adeele Vesingi +372 667 2135

adeele.vesingi@ttja.ee